„Minunata” nouă lume ecumenistă, tot mai aproape de Ortodoxie (III)

Partea a III-a. Problemele cotidiene ale evitării ecumeniștilor în Ortodoxia României

„După îndelungi căutări și analize, cercetătorii români au ajuns la concluzia că locul unde se găsește cea mai mare cantitate concentrată de vitamine este în farmacie”.

Am scris în partea a II-a acestei serii de articole cum am devenit conștient, cu ocazia experienței din Italia, că există trei întrebări care mă pot ajuta să mă lămuresc cu privire la poziția unui preot fără să intru în detalii sau să pierd vremea, așa că am început să le pun și preoților ortodocși români care slujesc în ”orașul Y”. Cele trei întrebări sunt:

1. Părinte, sunt unii care consideră că întâlnirile și rugăciunile ortodocșilor împreună cu catolicii reprezintă o formă de mărturisire și demonstrare a frumuseții ortodoxiei. Sunt alții care consideră că sunt o formă de trădare a ortodoxiei. Unde este adevărul?
2. Părinte, sunt unii care consideră că sinodul din Creta ar fi canonic pentru ortodoxie, sunt alții care consideră că acolo s-a produs o trădare a ortodoxiei. Dvs. ce credeți?
3. Părinte, au fost unii preoți ortodocși în România care au fost caterisiți de către BOR pentru faptul că au încetat să pomenească pe ierarhii lor după sinodul din Creta, invocând ecumenismul acestora. Credeți că respectivele caterisiri sunt valabile sau nu?

Am constatat că foarte rar este cazul să pun toate cele 3 întrebări, pentru că răspunsul de la prima întrebare este atât de clar ecumenist, încât nu mai are rost să le pun pe celelalte două.

Mi-am luat timp în mod particular pentru a vorbi cu zeci de preoți și călugări de la

biserici și mănăstiri din România pe acest subiect, în mod special din ”orașul Y” unde locuiesc. Nu m-am apucat să intru în dezbateri cu ei, am vrut doar să le aflu punctul de vedere. Răspunsurile pe care le-am primit au fost în mare parte nuanțe diferite de ecumenism. Am primit un răspuns vehement de opoziție la ecumenism de la doi preoți dintr-un cartier mărginaș, dintre care unul m-a întrebat dacă sunt trimis de la Patriarhie ca să-i înregistrez pe ascuns și să-i pârăsc. El mi-a împărtășit convingerea lui că există persoane care se dau drept credincioși ca să-i descoasă pe preoții de parohii și apoi să-i raporteze la Patriarhie. Această convingere a fost întărită și într-o discuție cu un fost stareț al unei mănăstiri de maici, care a afirmat că ar fi reperat ocazional asemenea ”intruși” cu ocazia slujirii Sfintei Liturghii în Biserică.

Unele răspunsuri nu au fost ecumeniste, ci doar prudente: spre exemplu, sfatul de a mă informa doar de pe site-ul basilica.ro deoarece tot ce apare acolo este ”aprobat” și astfel pot să aflu care este poziția Patriarhiei față de temele care mă interesează. Altul a spus că el face ascultare de ierahia bisericească și nu îl preocupă asemenea lucruri. Cu ocazia aceasta, m-am lămurit că cel puțin în ”orașul Y”, cel puțin la bisericile și mănăstirile la care am reușit să vorbesc cu preoții despre aceste subiecte, regula pare să fie o consimțire a ecumenismului, iar excepția mărturisirea fermă împotriva acestuia.

Unii mireni se așteaptă de la preoți să fie exemple de mărturisire în ceea ce privește credința cea adevărată. Dacă mulți preoți se tem să facă această mărturisire, ce se presupune că ar putea să înțeleagă creștinul de rând, mireanul?

În perioada în care am stat acasă în ”orașul Y” din România, m-am spovedit la părintele meu duhovnic, A, care este stareț la o mănăstire importantă din ”orașul Y”. De regulă, mireanul se duce la duhovnic ca să-i ceară sfatul. Am avut surprinderea într-una din zile să constat, vorbind cu el despre agravarea problemei ucrainene, că m-a întrebat el pe mine ce să facă dacă Patriarhia va recunoaște tomosul de autocefalie al facțiunilor schismatice din Ucraina. Soluția pe care și-a propus-o în eventualitatea unei asemenea situații este părăsirea poziției de stareț și retragerea în munți. Până atunci, el continuă să pomenească pe ierarhul său și să slujească cu ierarhi ecumeniști români, fără însă a-i judeca pe cei care s-au îngrădit prin nepomenire de ecumenism, fără a-mi interzice participarea la sfintele slujbe oficiate de preoți caterisiți pe nedrept pentru că au întrerupt pomenirea ierarhului locului. Mie mi-a interzis să mai particip la slujbe care sunt ținute de preoți despre care știu că sunt ecumeniști. Iar dacă sunt

ecumeniști sau nu se lămurește de la caz la caz, cel mai bine printr-o discuție față în față.

Din fericire, în 2018, am cunoscut în ”orașul Y” pe preotul F, care a fost caterisit pe nedrept de către Biserica Ortodoxă Română pentru îngrădirea de ecumenism prin nepomenirea ierarhului locului. El venea de 2-3 ori pe lună pentru a sluji comunitatea care se întâlnea în tot felul de spații mici, înghesuite, ba prin curtea unuia, ba prin apartamentul altuia. Am început să merg la slujbele ținute de el. În restul zilelor de sărbătoare, mi-am făcut obiceiul să merg la bisericile unde știam sigur că slujesc preoți care se pronunța clar împotriva ecumenismului. Paleta de alegeri era restrânsă la 3 parohii, aflate la distanțe foarte mari una de alta și de locul unde locuiam eu.

Preotul F mi-a dat răspunsuri teologice foarte clare și bine argumentate la toate întrebările cu care am venit și a avut multă răbdare cu mine, pentru că am avut multe zeci de întrebări și aproape după fiecare Sf. Liturghie căutam să vorbesc cu el. Sfătuirea cu el și cu părintele meu duhovnic, cu care am ținut legătura mai strâns, m-au menținut pe o linie duhovnicească ”de plutire”. În plus, un alt lucru uimitor s-a întâmplat fix în această perioadă în care am încetat să mai merg la slujbele oficiate de preoții ecumeniști și am căutat să merg la slujbe oficiate de preoți ortodocși dreptmărturisitori împotriva ecumenismului. Tatăl meu, care este alcoolic de mai bine de 40 de ani, s-a lăsat de băutură. Brusc și ferm. O fi o coincidență? Eu o consider o minune.

Efortul necesar de a bate mai mult drum, de a plăti mai mulți bani, de a petrece mai mult timp alocat strict pentru a ajunge să particip la Sf. Liturghie nu a devenit în timp mai mic sau mai ușor, ci mai mare și mai greu, din motive pe care urmează să le explic.

1. Încrederea mea în preoți ca mărturisitori ai ortodoxiei, ca sfătuitori s-a ruinat. Ca urmare a discuțiilor avute cu zeci de preoți și a documentării făcute pe internet, am ajuns cel puțin deocamdată la concluzia că regula trebuie să fie prezumția de vinovăție: pornesc de la premisa că un preot pe care nu-l cunosc este ecumenist și eu trebuie să-l ”verific” dacă nu este, iar el prin răspunsul pe care mi-l dă, trebuie să-mi demonstreze clar că este drept mărturisitor. Ori asta ridică niște probleme sensibile, de exemplu:

- dacă la un Sf. Maslu slujesc 7 preoți, ce fac, mă duc și-i întreb pe fiecare ce crede?
- dacă un prieten să căsătorește, iar slujba este oficiată de un preot pe care nu-l cunosc din altă localitate, ce ar trebui eu să fac? Să bat drumul până în localitatea respectivă ca să am o discuție între patru ochi cu preotul respectiv, să-l descos ce crede și ce nu crede sau să refuz din principiu să particip la slujba cununiei, participând doar la nuntă?
- dacă preotul neecumenist la care merg se întâmplă să slujească într-o zi de sărbătoare cu un preot ecumenist, eu ce fac? Mai stau sau nu la slujbă? Și dacă e să plec, unde merg, având în vedere că opțiunile mele de participare la slujbe și-așa au devenit foarte limitate?
- cum fac atunci când vreau să merg la Biserică împreună cu un prieten care ține să meargă la o anumită biserică, dar la care eu nu cunosc preotul?
- când să mă așez la coadă la moaștele Sf. Parascheva, Sf. Dumitru, Sf. Nectarie și alții, astfel încât să particip la Sf. Liturghie slujită de un preot neecumenist și să prind totuși rând la coadă ca să ajung să mă închin la Sfânt de ziua lui evitând slujba ținută de preoți ecumeniști?

Prin urmare, participarea mea la slujbele Bisericii a venit condiționată de un ghem de probleme pe care nici nu știam că este cazul să mi le pun. Trecute sunt vremurile în care puteam să mă duc într-o biserică sau o mănăstire oarecare și să mă simt la fel de confortabil închinându-mă la icoane și rugându-mă la Sfinți. Acum este bine să aștept un moment în care nu se face nicio slujbă și să mă grăbesc să mă închin cât încă mai este biserica deschisă pentru a reuși să fac acest lucru în tihnă. Bisericile ortodoxe, ca lăcașuri de cult sfințite, rămân în continuare Casa Domnului, dar nu știu câți dintre cei care le îngrijesc chiar Îi slujesc Domnului și mă simt descurajat constatând că sunt mai puțini decât credeam.

2. Perspectiva de a interacționa pe plan sentimental cu o femeie cu care să-mi fac speranțe de a întemeia o familie creștină tocmai a mai primit un obstacol mare în cale. Astfel, există trei mari posibilități:

- fie femeia respectivă este credincioasă, dar merge pe principiul ascultării orbești de preoți (și are un preot ecumenist),
- fie este credincioasă și suficient de flexibilă încât să înțeleagă argumentele și perspectiva mea cu respect,

- fie este suficient de informată încât să fie în comunitatea nepomenitorilor.

Zburăm ultima perspectiva ca fantasmagorică, luând în considerare profilul psiho-socio-demografic din comunitatea preotului F. În legătură cu a doua perspectivă, am rețineri. Luând în considerare că pe fosta mea iubită nu am putut s-o conving nici măcar de ce o chestie despre care scrie foarte clar în cărțile ortodoxe că e păcat chiar e păcat, nu știu în ce măsură se poate să conduc chiar și cu dragoste o creștină mai nelămurită în primă instanță către importanța de a trăi în Biserică prin mărturisirea adevărului. Am să vă povestesc câte ceva mai mult despre prima categorie, căci m-am întâlnit mai curând cu aceasta.

La un Sf. Maslu, am cunoscut o tânără cu care m-am întâlnit ulterior la o plimbare prin parc, cu scopul de a o cunoaște mai bine. Nu era familiară cu ce s-a discutat în Creta în 2016, despre problema din Ucraina ce să mai vorbim? Și-a lăudat părintele duhovnic și m-a invitat la catehezele lui. Așa că m-am dus la preotul respectiv într-o duminică dimineață mai devreme… ca să-l descos în stilul meu caracteristic. M-am dus din timp, în așa fel încât să îl găsesc înainte să înceapă Sf. Liturghie și eu să am timp ulterior să ajung la biserica aleasă de mine, unde știam sigur că slujește un preot cu scaun la cap. Duhovnicul respectivei dudui, ca răspuns la întrebările mele, s-a lansat într-o halucinantă apologie politică a beneficiilor ecumenismului, lăudând înțelepciunea politică a Prefericitului Daniel care știe să apere cauzele ortodoxe, cum ar fi menținerea icoanelor în școli prin păstrarea de bune relații cu reprezentanții altor credințe (!?!). Drăguță ideea cu unitatea, atâta doar că se pune întrebarea: unitatea cu cine, împotriva ce? Ulterior, la o a doua întîlnire cu respectiva tânără, m-am lămurit că pentru ea scrierile părintelui Dumitru Stăniloaie par prea avansate (!!). Vorbim despre o tânără educată, cu studii universitare, cu o slujbă bună într-o corporație, cu o cultură religioasă și o viață duhovnicească activă, nu de vreo vânzătoare de margarete în piață. De unde nu e, nici Dumnezeu nu cere. Mai ușor să facă ce zice preotul ei duhovnic, de ce s-ar complica ea să citească pe Sfinții Părinți ai Bisericii Ortodoxe? Chestii prea avansate pentru unii.

După un alt Sf. Maslu, am cunoscut o altă tânără (medic), care până să ajungem cu discuția la ecumenism, m-a năucit cu părerea ei extrem de bună despre cipurile din actele biometrice, care venea… desigur, de la părintele ei duhovnic. Așa că m-am dus să vorbesc și cu părintele ei duhovnic. Om bătrân, cu barbă albă, cu privire ageră și voce fermă. L-am întrebat în legătură cu chestiunea actelor biometrice și a monitorizării electronice. Mi-a spus că el crede că este foarte bine

chiar să se implanteze un cip, așa cum bine fac americanii cu unii deținuți, ca să știe tot timpul unde sunt și că sunt alte probleme mai arzătoare în Biserică decât flecușteţele astea. M-a încercat o mare mâhnire să stau să-l ascult aproape o oră pe omul ăsta gândindu-mă că el călăuzește spiritual pe enoriașii lui, inclusiv pe femeia cu care eu începusem să mă întâlnesc. Desigur, nu m-am mai întâlnit multă vreme cu ea.

Cu altă ocazie, pornind de la un forum creștin ortodox virtual, am intrat în comunicare cu o altă tânără, care avea o cultură teologică impresionantă și o activitate misionară activă. Era fiică de preot. Și nu orice preot. Un preot care a reprezentat BOR la nenumărate reuniuni ecumeniste internaționale încă de pe vremea lui Ceașcă. Ea fusese crescută de mică cu bucuria de a ajuta la pregătirea bagajului importantului preot, care lipsește ca tată de acasă ca să se ducă să mărturisească frumusețea ortodoxiei. De unde să încep să explic unei femei care a crescut cu această convingere în familie, care crede că ortodoxia și catolicismul sunt ”cei doi plămâni ai bisericii” sau cele două ramuri… Să o contrazic ar fi însemnat să-i spun că tatăl ei a lipsit de acasă… degeaba. S-a căsătorit ulterior cu un patron de farmacie.

Așadar, perspectivele mele de asumare a mântuirii împreună cu o femeie într-o familie se dovedesc sucombate chiar de unii preoți, într-o manieră indirectă.

Am sperat în trecut că deschiderea față de ceilalți, disponibilitatea de a învăța și disponibilitatea de a asculta într-un sistem reprezintă factori de personalitate care să predispună o femeie spre a face trecerea spre un stil de viață creștin care se bazează pe conștientizarea și mărturisirea dreptei credințe, căci dacă credem că și catolicii au dreptate, ce rost mai are să fim ortodocși? Totuși, constat cum în cele mai multe cazuri experimentate până acum pe cont propriu, pe baza multor interacții:

- deschiderea se manifestă cel mai curând către ”iubirismul” tolerant al diversității de credință
- femeia face ascultare de preotul duhovnic în ce-i convine, nu în ce nu-i convine, riscând să facă ascultare în ce nu e cazul și să nu facă ascultare în ce e cazul; și-așa la spovedanie poate alege ea ce să-i spună din ce i se pare ei că e păcat
- disponibilitatea de a face ascultare loială într-un sistem există, atâta vreme cât acel sistem îi mângâiei ei orgoliul; așadar, impresia că cineva

ar face schimbare a unui sistem cu alt sistem, înlocuind doar convingerile chiar și de dragul iubirii oricât de tentantă pare, nu am văzut-o materializându-se.

După cum mi-a spus un preot ortodox (fost catolic, convertit) din Occident, credința religioasă nu contează într-o căsătorie atunci când nu contează pentru niciunul din membrii cuplului. Nu mai trăim vremurile de început ale creștinismului, în care să zici că se aplică pogorământul lăsat de Sf. Apostol Pavel (care că veni vorba nici nu s-ar fi convertit de nu s-ar fi rugat Sf. Varnava la Dumnezeu pentru sufletul lui) care a lăsat scris că femeia necredincioasă se sfințește prin bărbatul credincios. În ziua de astăzi, nu mai există scuză pentru neștiință. Dacă o întrebi pe o femeie dacă crede în Dumnezeu și merge la Biserică nu mai e suficient să zică ”da”, că dacă o întrebi cum Îl percepe ea pe Dumnezeu și să faci o colecție de asemenea percepții ajungi ca scenariștii care au scris versiuni diferite de personaj pentru fiecare din filmele ”Batman” și niciuna din ele nu se potrivește cu versiunea autentică. Această autenticitate, în cazul lui Dumnezeu, se găsește în Biblie și în scrierile Sfinților Părinți.

3. Participarea la o altă biserică în ”orașul Y”, care să fie închiriată de enoriașii care țin să participe la slujbele oficiate de un preot nepomenitor (F) care a fost alungat din parohia sa pe nedrept de reprezentanții Patriarhiei, implică niște costuri. Desigur, nu te obligă nimeni să dai ceva dacă nu ai sau dacă nu vrei. Dacă se merge pe principiul acesta și nimeni nu este încurajat să contribuie, nu s-ar mai putea organiza respectivele slujbe. Cât despre a avea posibilitatea de a merge la o biserică ortodoxă în diaspora, din 2019, cheltuielile cu transportul se ridică la peste 100 de euro pe lună, iar dacă ne referim la lunile cu multe sărbători, de exemplu când pică Crăciunul și Paștele, se apropie chiar de 200 de euro. Ce bucurie pe capul meu, să mai adaug la cheltuielile lunare încă ceva, pe principiul: ”vrei Biserică? Plătește!”. Ne îndreptăm astfel spre situația din SUA, unde am citit că pentru fiecare serviciu religios oficiat de preot, el este obligat să ceară bani ca să-și acopere cheltuielile. Așadar, pe când unii preoți (ecumeniști) se huzuresc pe la conferințe internaționale pe banii Patriarhiei, alți preoți (dreptmărturisitori) stau și tremură de grija familiilor lor și a pozițiilor care le-au fost încredințate, stând între ciocanul ecumenismului ierarhilor și nicovala conștiinței lor, plătind în mare parte din banii lor și în mică parte a unui număr restrâns de

> contribuitori. Ei nu îndrăznesc să vorbească despre sacrificiile pe care le fac și nici despre abuzurile pe care le tolerează, pentru că demnitatea și caracterul lor îi împiedică să riște să dea apă la moară celor care de-abia așteaptă orice ocazie să denigreze Biserica

Povestea nu s-a terminat. Să vedem ce se poate întâmpla când un preot are caracter și demnitate. În partea a IV-a a acestei serii.

Mihai ”1/2 Ro, 1/2 It”.

Italia, februarie 2019